

Univerzita Hradec Králové
Pedagogická fakulta
Katedra sociální pedagogiky
Posudek vedoucího bakalářské práce

Autor práce: Tereza Hejná

Vedoucí práce: Gabriela Slaninová

Téma: Životní vzory klientů nízkoprahových zařízení pro děti a mládež

Téma životních vzorů obecně je stále ještě opomíjené, nepříliš diskutované, čímž vzniká dobrá příležitost pro badatele přijít s něčím novým. Životní vzory klientů nízkoprahových zařízení pro děti a mládež je originální přinejmenším specifikací na NZDM.

V úvodu autorka zmiňuje osobní, profesní a odbornou motivaci k volbě tématu, klade si otázky související s volbou životního vzoru u klientů NZDM, uvádí předpoklad. Představuje cíl bakalářské práce: popsat a analyzovat životní vzory v kontextu adolescence a zjistit, jaké jsou životní vzory klientů v nízkoprahových zařízeních pro děti a mládež. Formuluje výzkumný problém jako volbu životního vzoru u klientů NZDM. Stanovuje hlavní výzkumnou otázku: Jaké životní vzory mají klienti NZDM? Informuje o volbě metod sběru a analýzy dat.

Úvodní kapitoly pojednávají nejprve o období adolescence. Autorka toto logicky zdůvodňuje tím, že uživatelé služby NZDM se nacházejí právě v tomto období. Komparuje zde přístupy tradičních a současných odborníků. Více prostoru věnuje tématu hledání identity v období adolescence – zde je patrna snaha o vlastní komentáře k citovaným pasážím. Správně je v závěru podkapitoly poznamenáno, že v adolescenci je při hledání identity značný vliv vzorů. Text pokračuje kapitolou 2 Životní vzory. Zde jsou uvedeny vybrané výsledky zahraničních badatelů na poli životních vzorů, vzor je vysvětlen jako pojem. Pro vymezení životního vzoru jako takového by se slušelo využít více pohledů odborníků. O imitaci životního vzoru je pojednáno dle Vrabce a Petranové, identifikace je pak nahlížena v souladu s pojetím těchto autorů a v porovnání s pohledem Weinreicha a Bačové. Také na tomto místě autorka prokazuje schopnost opatřit text vlastním komentářem. Co postrádám, je bohatší zpracování tématu životních vzorů, které má být v práci stěžejní. Byť autorka na v úvodu upozorňuje na značnou absenci zdrojů, v nichž se objevuje téma životních vzorů, práci by přidalo na hodnotě se jim podrobněji věnovat. Pasáž zaměřená na nízkoprahová zařízení pro děti a mládež představuje obecně NZDM, včetně zmínky o typu a cílech poskytované služby. U podkapitoly 3.1 postrádám citaci – jde o autorčin text? Opět se místy

objevují stručná vlastní shrnutí na konci podkapitol. Následuje kapitola soustředěná k rodině, jejím funkcím a k problémům současné rodiny. Kontext s tématem životních vzorů je zmíněn až v samém závěru kapitoly, aby text ladil se zkoumaným tématem, bylo by třeba takto téma propojovat od začátku. Empirické šetření je uvedeno informací o cíli práce, výzkumném problému, hlavní výzkumné otázce. Byla zvolena kvalitativní výzkumná strategie, metodou sběru dat bylo semistrukturované interview, data byla analyzována za využití elementů zakotvené teorie – konkrétně otevřeného kódování. Stručně je tato volba zdůvodněna. Autorka popsala zařízení, kde probíhal výzkum, podrobně charakterizovala výzkumný vzorek. Analýza dat je stručná, mnohdy je to dáno patrně příliš stručnými výpověďmi respondentů. Pak by bylo namísto více komentářů autorky nebo komparace výsledků vlastního šetření s výsledky jiných výzkumníků nebo autorů, kterých diplomantka využila v úvodních kapitolách. Kategorie jsou konstruovány kvalitativně, nejsou tedy pouhou deskripcí sledovaného tématu. V diskuzi výsledků se autorka snažila porovnat zjištění z provedeného výzkumu s výsledky jiných výzkumů. Na s. 36 chci ocenit vlastní text autorky. V závěru je shrnut obsah práce, stručně výsledek výzkumného šetření, ještě stručněji je zdůrazněn význam existence životních vzorů pro mladé lidi. Jsou nahlédnuty limity provedeného šetření, zmíněno další možné výzkumné směřování tématu. Nacházíme vyjádření k tomu, pro koho je práce určena.

Autorka zvolila téma nepříliš zpracovávané, v českém prostředí jej nacházíme pouze v časopiseckých statích. Tím získala velký prostor a zároveň byla zcela jistě limitována teoretickou oporou, stejně jako nízkou dostupností výsledků z jiných výzkumů. Závěrečný text je napříč tématy i výzkumným šetřením velmi stručný, mnohdy tomu tak nemuselo být – například o adolescenci, rodině, jsou prameny dostupné. Je velká škoda, že autorka byla tak stručná i ve vlastních komentářích, které jsou jinak zdařilé, logicky navazují na zpracovaný text či výsledky. Hodnotu práce mohla částečně zvýšit obsáhlejší diskuze výsledků a závěr.

Formální a jazyková stránka práce: BP je zpracována bez zásadních stylistických a gramatických nedostatků. Objevuje se (zejména ve výzkumném šetření) různý typ řádkování.

Citovaná literatura a zdroje jsou především aktuálního data. Rozsah citovaných zdrojů je nižší, v textu byly zdroje propojovány. Text počtem stran ještě splňuje nároky kladené na bakalářské práce. Seznam literatury neobvykle následuje bezprostředně za poslední větou závěru práce, objevují se v něm nesrovnalosti v citační normě, fondu písma.

Připomínky a otázky k obhajobě bakalářské práce:

1 Zmiňujete, že jedním z důvodů volby životního vzoru jako rodiče, je tendence adolescentů si rodičovské osoby idealizovat. Mohla byste toto blíže a podrobněji rozvést?

2 Píšete o dvou typech identifikace dle Weinreicha. Kdybyste toto měla vztáhnout k výsledkům Vašeho šetření, k jakému typu se respondenti přikláněli? A jak této volbě rozumíte?

3 Uvedla byste, prosím, příklad tzv. konfliktní identifikace, jak jej zmiňujete na s. 16 (cit. dle Bačové, 2003)?

4 Na s. 14 uvádíte čtyři funkce vzorů dle Vrabce a Petranové – které z nich se objevovaly ve Vašem výzkumném šetření?

5 Jak podle Vás souvisí emocionální funkce rodiny, o které píšete na s. 22, s výběrem životních vzorů u Vašich respondentů?

Navrhované hodnocení:

2. 4. 2015

.....
Datum

.....
Podpis vedoucího práce